Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

Ad senatusconsultum terculianum

urn:nbn:de:bsz:31-319543

Visual Library

tibus ab inteſtato.ſed certe hoc eſt contra tex. qui dicit q fuit relictum ab herede deſcripto. Quare alij dicunt q hic fuit hereditas adita: ſed hoc eſt contra textum:qui dicit q fuit repudiata. Quare dic q fuit relictum ab herede ſcripto ⁊ repetitũ a uenientibus ab inteſtato. alias nõ procederet niſi forte ſcḋm aliam lec.que eſt in.l.eam quam.C.de fideicõ.

i **Nteſtato.**

Poſt.x. De hoc dixi aliquid in.l.gallus.in prin.ḋ lib. ⁊ poſthu.⁊ Dy.ſ.de teſta.ho.l.ſeptimo menſe. ⁊ ibi ſcripſit multa ſcripta magiſtri gentilis.

Ex.l.ſequẽti.

¶ Nepotes proprie qui dicãtur. Et qui ueniant appellatiõe poſterorũ. Et an ſi quis accepit emphitheoſim pro ſe filijs ⁊ nepotibus: an cõprehendẽtur qui nõ erant concepti.

i **Tem pretor.** [a] Not. tex. ibi nõ proprie ⁊c̃. Ex quo habes q nepotes proprie dicunt illi qui tẽpore mortis eius: de cuius ſucceſſione q̃ritur ſũt nati. Sed pone fuit ſtatutũ hoc tẽpore aduentus imperatoris Federici q aliq nobiles eſſẽt exbãtiti ipſi ⁊ eorũ filij ⁊ nepotes. certe ſi ſunt aliqui nepotes qui nõ erãt cõcepti. tũc nõ cõprehẽdunt.ſ; ſi uis q ipſi cõprehẽdantur dicas ipſi ⁊ eo⁊ poſteri.na; poſterorũ appellatiõe cõprehẽdunt oẽs deſcẽdẽtes.hic eſt tex. in.l.iuriſcõſultus.§.parẽtibus.ſ. de gradibus. Itẽ quero aliqs accepit ẽphitheoſi; p ſe ſuis filijſq; ⁊ nepotibus.mõ nepotes nõ erãt tũc cõcepti an cõprehẽdent. Videt q nõ ut hic. Dico q iſti nepotes admittũtur ⁊ eis ex illo inſtrumẽto querit ius quia hoc qḋ h dicit h; locu; tantũ in acq̃ſitiõe hereditatis legitime. Et no. q dico legime[b] ⁊ de bono.poſ.itelligitur.ſecus in alijs acq̃ſitiõibus.hic eſt tex.no.in.l.paulus.§. paulus.de bo.li.⁊ ſcripſi in.l.qḋ dicitur de vb.obli. p̃dicta ꝯra in acq̃ſitiõibus.in diſpoſitiõibus ꝯo penalib[9] dic ut dixi.ſ.in p̃ma queſtiõe.

s **I ex pluribus.** [c] Ius accreſcendi ſequitur rem.⁊ ideo ad heredes tranſit.ius ſubſtitutõis reſpicit perſonã.ideo ad heredẽ non traſmittit.h.d.no.glo.ibi.⁊ .l.l; ⁊c̃. que ſit ratio huius.l. dic ut hic in glo.

c **Apitis.** Ratiõem huius.l. uiḋ quia per legẽ.xij.tabu. defert hereditas per noĩa deſignantia agnationem.ſed per emãcipatione; deſinit eſſe agnatus.ergo ⁊c̃.ſed p ſenatuſcõſulta defertur hereditas p noĩa nature:ut pater mater que nomina per emãcipationẽ nõ tollũtur:ut.l.tutelas de capi di.ſed hec.l.hodie corrigitur:q̃a ſublata eſt differẽtia emancipationis ⁊ patrie poteſtatis.per auc̃.de ſuc.que defer.ab inteſta.

s **I pater.** Iſtius.l.intellectum pono plene in.l.ſi is qui pro emptore de vſuca.pro emp. in tracta.de fictione tranſlatiua. ¶ Op.de.l.q ſi filium .de caſtren.pecu. Reſpõdit gl.ſui iuris credit deceſſiſſe q̃tu; ad ſucceſſiõem ab inteſtato nõ q̃tum ad ſubſtitutione; pupillare;.⁊ ideo dic ut in glo. Tu uero dicas q iſtud eſt uerum q̃tum ad pupillarem ſubſtitutiõem.ſed q̃tum ad tacitam vulgarem que cõtinetur in expreſſa pupillari.dic ut dicam in.l.i.ſ.de vulg.⁊ pupil.

a Tem p̃tor.vide glo.⁊ docto.in.l.i.C. ad orfici.⁊ ad iſtum tex. no.ibi nõ proprie ⁊c̃.bene facit glo.no. ⁊ quod ibi i.l.qḋ ſi nepotes. de teſtatu.⁊ pro itellectu hui[9].l. vide bal. i.l. ſi in pſonam C.ḋ fideicõ. no.per bar.i.l.i.C.de his qui ante ap. tabu.

b ¶ Dico legitime . uide bal.in .l. qui ſe patris i.xi. col.C. vnde lib.⁊ etia; in vi.q.⁊ i.l.ſi i pſonam .C. de fideicõ.

c I ex s pluribus viḋ baldũ in.l.i. i.x. .q.C. qñ nõ pe.par. ſed ſi caſus ſubſti. locum nõ h; an redeat ad cõiunctũ uel ad quem vide bar. in .l.re coniuncti. in .iij.q. .ij.q.prin.de leg.iij. q; eſt .q.valde no.

¶ Ad ſenatuſconſultum terculianũ. Rubri.

¶ Ad terculianũ. Rub.

s **Iue ingenua.** Tota iſta .l.tractat de offõ ſenatuſcõſulti orficiani p qḋ filius ſuccedit matri.ſ; ſecunda.l.loquitur de ſenatuſconſulto tertuliano per quod mater ſuccedit filio.

Si ea. No.hic caſum ſpecialem in quo hereditas matris non adita tranſmittitur ad heredes ⁊ ratio eſt quia abſq; ſui culpa adire nõ potuit.alios caſus habes in.l.uẽtre ḋ acqui.heredi.

Filius. Hic eſt bene nouus caſus ſimilem caſum habes.j.l.proxi.§.i. Iſte.§.videtur de verbo ad verbum contra.l.intercidit.de ꝯdi.⁊ demon.⁊ contra diſtinctione; qua; dedi in.l.ſi cognatis de re.du.ubi dixi q ille qui efficitur ſeruus hominis:⁊ poſtea liber admittitur.ſecus ſi efficiatur ſeruus pene.dicitur h totum econuerſo. Reſpondeo in ſucceſſione ex teſtamento procedit illa diſtinctio quam dedi i dicta.l.ſi cognatis in prima lec.ſed in ſucceſſiõe ab inteſtato erit diſtinguẽdũ totũ ecõuerſo. Ratio eſt : quia ille qui efficitur ſeruus hominis non efficitur eius cõditionis: ut non ſit ſucceſſibilis ex teſtamento: quia aliu; poteſt facere heredem miniſterio ſuo:ut.l.ſi pater.ſ.de heredi. inſti.ſed ille qui efficitur ſeruus pene ex teſtamẽto ſit inſucceſſibilis.⁊ ſi reſtituat uidetur ali[9] homo:ut.l.ſi ſeruus.ſ.de adi.leg.in ſucceſſiõe vero ab inteſtato totũ ecõuerſo.nam ille qui efficitur ſeruus hominis deſinit eſſe agnatus uel cognatus omnino. Et lic; efficiat liber nunq̃ reaſſumit:quia remanet libertus alien[9]. ideo nunq̃ ius ſuccedẽdi recuperat:ut hic.facit.l.homo liber.de ſtatu ho.ſed ſi ſeruus pene efficitur ⁊ reſtituatur naturalia ⁊ ciuilia iura recuperat:merito habilis ad ſuccedendum reperitur. quod intelligo uerum niſi hereditas per alium eſſet apprehenſa:ut no.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum i ſi.gl.mag.ſ.de libe.⁊ poſthu.

Ex.l.ſequẽti.

¶ Interpretatio quid ſit.

Qui operas. [d] No.glo. que dicit interpretationem .i. corrigo. Ex quo habes quid ſit dicere interpretatio.ſimile no.in.l.i.ſ.de ori.iur. ⁊ ibi glo. allegat iſtum tex. ¶ Oppo.j.§.proximo.ſolu.illud quod dicitur hic de damnato rei capitalis non corrigitur:ſed ſolum id quod dicitur de eo qui locauit operas ſuas:ut cum beſtijs pugnaret.

Ex.§.ſequenti.

¶ Que eſt ratio q hereditas que defertur ex ſenatuſconſulto non tollitur per capitis diminutionem:ſed illa que per.l.xij.ta.ſic.

Capitis. Que eſt ratio q hereditas que defertur ex ſenatuſconſulto non patitur capitis diminutionem. ſed ea que defertur ex.l.xij.tab. ſic. Rationem reddit tex.in.l.tutelas.ſ.de capi. dimi . quia per ſenatuſconſultum defertur hereditas per nomina naturalia.ſed per capitis diminutione; non tollitur nomen naturale : quia nihilominus remanet mater uel filius . ſed per .l.xij . tabul . defertur hereditas per nomina iuris : ut ſuis ⁊ agnatis.ſed per capi.diminutiõem deſinit quis eſſe ſuus ⁊ agnatus.ideo tollitur per capi. dimi

d Iue ingenua. .§.qui opaſ. Quid ſit interpretatiõ.vide bar in.l. ab executiõe.C. quo.appel.in prin.⁊ habet tex.⁊ ibi bal. i.l.gallus.§. etiã ſi parẽte ḋli.⁊ poſthu. Et quot modis hic ſumatur interpretatio.viḋ late bal. in.l. .iij .C. de libe.preteri.

a ℂSi quis adita. adde bar. i ru. C. ð ſucceſ. edi. ⁊ in. l. ex contractu. de re iudi. vbi latius. ⁊ in. l. i. i vlti. col. in vlti. q. prin. de vulg. ⁊ pup.
b ℂQð ait ſenatus. in pteritis. Exceptio preſcriptionis ipedit litis igreſſuꝫ. addð bar. in. l. ſi. ꝭ. pro ſuo. ⁊ quod ibi dixi
c ℂHabui. q. No. ð ſtatuto qð loquiť de pteritis ⁊ futuris. addð latiᵘ bar. i. l. oēs populi. i. v. q. prin. ð iuſti. ⁊ iure.
d Iue ingenua. ꝭ. ſeꝺ ſi ſint ſui. no. ⁊ við bal. in. c. i. in ſi. prin. ð ſuc. feu. ſꝫ ſi ſtatutū dic ꝙ mater non poſſit ſuccedere filio niſi i octaua parte ⁊ alij repudiarunt partes ſuas an matri accreſcat totū. við bal. in. l. i. in vlt. col. C. ð ſecū. nup. ⁊ ē paſſus dubius ⁊ hic addð bal. in. l. maximū in. vi. col. de libe. pteri. ⁊ facit iſtð no. pro diſtinc. Imol. quam facit in. l. gallus. ꝭ. ⁊ qd ſi tm̄ de lib. ⁊ poſthu. vꝫ in. q. an filia ꝓhibita p ſtatutum ſuccedere nō extātibus maſculiſ poſſit petere cōtra tab. ut deducat teſtamētum ad cām inteſtati ⁊ ſic ſuccedat nō ob. teſt. de qua. q. vide bal. in. d. l. maximū. in vi. q. ⁊ in. d. ꝭ. ⁊ quid ſi tm̄. ⁊ Ang. ibi. ⁊ in. l. ſi emancipa. C. de colla. alias in. l. ut libe. eo. ti. ⁊ imol. no. in. d. ꝭ. ⁊ quid ſi tātū. ⁊ ro. in. d. l. ut liberis.

nutiōem quod no.

Ex. ꝭ. ſequenti.

ℂExcluſus ab hereditate p beneficiū reſtitutionis in itegrū lꝫ remaneat heres de iure ciuili tamē nō ipedit qn alius ſit heres de iure ciuili.

Si quis adita. [a]De hoc. ꝭ. feci pluries magnuꝫ feſtū i quo habes ꝙ iſte q p reſtitutōeꝫ in itegꝝ excludiť ab hereditate: licꝫ de iure ciuili heres remaneat: tn̄ nō ipedit qn alius poſſit eſſe hereſ de iure ciuili: ut dixi in. l. i. ꝭ. ſciēduꝫ. ꝟ. ti. i. ⁊ hic eſt caſus pro opi. gl. i. l. qui ſe patris. C. unde libe. ℂOp. glo. de. l. ſi. de ſuc. edic. Sol. ibi.

Ex. ꝭ. ſequenti.

ℂExceptio preſcriptiōis ipedit litis ingreſſuꝫ. ⁊ qualiter itelligātur illa vba. Et p̄dicta locum habeant in preteritis ⁊ futuris.

Quod ait ſenatus. Hic eſt no. ꝭ. ꝟ videť tex. ꝙ exceptio p̄ſcriptiōis eſt exceptio rei finite ⁊ ſic ipedit lit. ꝯteſ. ſiſe habes in. l traſacta. ꝭ. de vb. ſig. ⁊ i. l. cū ꝗrebať. ꝭ. i. ꝭ. iu. ſol. Itē aduerte qð [b]dico i. l. oēs pplī ubi dicebā ꝙ p̄dcā locū habeāt i pteritis ⁊ futuris. Iſta vba i pteritiſ itelligi dn̄t i pteritis [b]pēdētibᵘ ñ finitis: ut. l. cauſas. C. ð trāſac. ⁊ i aūt. ut cū ð appella. cog. i pn. nā finita dicūtur q̄ ſūt finita pacto trāſactiōe: uť quouis alio mō: ut ꝟ ⁊. ll. ꝟ. alle. ⁊ habui quōeꝫ[c] in his terminis. dicit ſtatutū ꝙ filia nō ſuccedat extātibus filijs maſculis ⁊ hoc hꝫ locū i pteritis ⁊ futuris. mō quedā filia cū fratre diuiſerat: ꝗrebať an in ea locū habeat ſtatutū. Dixi ꝙ nō: qa illa cauſa erat iam deciſa diuiſiōe.

d **Iue ingenua.** No. tex. i. ꝭ. ſꝫ ſi filius. v. ſꝫ ⁊ ſi liberi. ꝗro nōne vť ꝙ redacta in ſuituteꝫ deſinat eē mater lꝫ manumittatur ut. ꝟ. px. ꝭ. Reſpōdeo iſto tpe quo pepit fuit ſerua: merito ſi fuit manumiſſa ſtatᵘ eius augmētatur ⁊ redit ad ſtatū quo erat tpe natiuitatis iō remanet mater. ſꝫ. ꝟ. pxi. ꝭ. nūꝗ redit ad eū ſtatuꝫ quo erat tpe natiuitatis. iō mater nō remāſit.

Libera. Supra dixi ꝙ mater admittiť ad ſucceſſiōem filiorū. hic vo pōit an filij filioꝝ matrē excludāt uſqꝫ ad. ꝭ. obijciť. ibi pōit an pr̄ matrē excludat uſqꝫ ad. ꝭ. pater. ibi an mater excludatur ex eo ꝙ filius tutorē nō petijt uſqꝫ ad ſi. l.

Ex. ꝭ. ſequenti.

ℂStatutū ꝙ filia femina nō ſuccedat extātibus liberis intelligiť extantibus filijs ꝙ patri poſſint ſuccedere.

Sed ſi ſint ſui. [e]No. ꝙ ſi ſtatutū dicit ꝙ filia femina nō ſuccedat extātibᵘ liberis intelligiť extātibus filijs qui ſuccedāt patri. caſus eſt hic. cōcor. l. ſiue. ꝭ. ſi. ꝟ. de iurepa. ⁊. l. ſi ex modica. ꝭ. ſi filius. de bo. lib. ⁊. l. i. ꝭ. ſi filij. ꝟ. de bo. poſ. contra ta. ſꝫ ꝯtra hoc vť, ꝙ imo iſti debeāt excludere matrē ſi potuerūt ſuccedere lꝫ nō ſuccedāt: ut. l. filiuſfa. ꝭ. cū qs. ⁊ ibi no. ꝟ. de leg. i. Solu. ut ibi dixi i. l. i. ꝭ. ſi filiū. ꝟ. de bo. poſ. cōtra tabu.

Ex. ꝭ. ſequenti.

ℂSuus heres an patris hereditatē nō aditam tranſmittat. Et an q petit bonorum poſſeſſiōeꝫ videatur agnoſcere hereditatem.

Si quis ex liberis. Pone caſū ſic filius exn̄s in patria ptāte habebat vxoreꝫ p̄gnātem ita ꝙ ſi naſcereť nō naſcereť in ptāte ipus ſilij. poſtea fuit mācipatus: poſtmodū deceſſit relicta vxore ſua p̄gnāte: vxor p̄gnās fuit miſſa in poſſeſſiōem noīe uentris ⁊ pepit unū filiū q deceſſit antequam adiret hereditatē. Queriť vtꝝ iſte filius ipediat matrē que ē auia quo ad ipm̄[e] ſuccedere filio ſuo qui eſt pr̄ quo ad ipm̄. Et dubiū erat qa uēter miſſus in poſſeſſiōem videbať haberi loco aditiōis. tn̄ iuriſcōſultus dicit cōtra. Dicit tex. an mater pr̄is ſui que eſt auia quo ad ipm̄ dy. dicit tex. uocať ita ꝙ admittať ad ſucceſſiōeꝫ filij ſui. Et admittať mater iſtius poſtubmi ad hāc hr̄ditatē tāꝗ ſibi trāſmiſſā a filio ſuo. dicit tex. agnoſciť qui pr̄ fuit emācipatus a pr̄e ſuo auo: quo ad hūc poſthumū. ⁊ ſic natᵘ nō recidit i ptātem pr̄is ſui. No. tex. ibi neqꝫ enim ſufficit. ℂOp. ⁊ videť ꝙ hr̄ditas pr̄is nō adita trāmittať: ut. C. de ſuis ⁊ le. l. apud hoſtes. ⁊. l. hereditatem. ꝭ. filius. ꝭ. de caſtren. pecu. cum ſimilibus ſed dicitur hic contra. Solu. dicunt quidaꝫ fateor ꝙ hereditas non adita non tranſmittitur: ⁊ alijs caſibus ille leges loquūtur. ſed ueritas eſt ꝙ hereditas patris non adita tranſmittitur: ut dicam in. l. ſi filius qui patri. ꝟ. de vul. ⁊ pupil. Quare dic ꝙ ꝟ filius ſcilicet poſthumus nō eſt ſuus: quia non erat in poteſtate patris. Et ſi dicis quomodo poteſt eſſe. Reſpondeo: quia tempore emancipationis patris ſui erat conceptus ⁊ ſic naſcebatur in poteſtate aui. ⁊ ita intelligit ꝟ Hu. ⁊ Cy. in. l. apud hoſtes. C. ð ſuis ⁊ leg. ⁊ ſic no. ꝙ ſuus heres hereditatem patris non aditā tranſmittit ut hic. ibi ſi non ſuus heres agnoſcit dicam in. l. ſi filius qui patri. Item uidetur ꝙ q petit bonorum poſſeſ. uideatur agnoſcere hereditatem: ut. l. puberem. C. de iure deli. Solu. ibi de bonorum poſſeſ. que ius tribuit: ut in poſſeſſione nomine uentris ⁊ carbo. ⁊ ſimilibus. nam iſte bono. poſſ. nō faciunt heredem: ut dicitur ꝟ quod tene menti.

e ℂSi qs ex liberis. ad ipſum við iſtū tex. alle. per Oldra. i conſilio. xx. incipiente qdaꝫ habēs.

Sed ſi infanti. Que eſt ratio differentie inter infantem ⁊ furioſum. Dixi in. l. i. de bonoruꝫ poſſeſſ. infan.

Obiicitur. Pater ergo excludit matrem nō auus.

Si ſit Ibi agnatus defuncti vltra fratrē ⁊ ſic ob. ſequens. ꝭ. Per iſtuꝫ tex. habetis vnā decretaleꝫ. extra de conceſ. prebē. c. auctoritate. li. vj. facit quod dixi uobis in. l. i. ꝭ. pe. ꝟ. de cōtra tab.

Si ſit conſanguineus. Ut intelligas hunc. ꝭ. videas inſti. eo. ti. Ad euidentiam huius. ꝭ premitte ꝙ ſicut filius excludit matrem ⁊ pater matrem ita frater conſanguineus excludit matrem. ſed ſoror conſanguinea ſuccedit vna cum matre. ita habetis inſti. e. ti.

Si mater. [f]Dictum eſt ſupra qualiter mater excludať a ſucceſſione filij propter filios uel conſanguineos. modo eſt videndum quando priuetur ſucceſſione propter tutorem non petitum. Et primo ponit mentem cuiuſdam conſtitutionis. ſecūdo incipit illam conſtitutioneꝫ exponere. ſecunda ibi. equidem ⁊c. ℂOppo. ad prin. C. ad tertulli. l. omnem. ⁊. l. matres. Solu. iſta loquitur quando filius deceſſit impubes. ſecus ſi factus pubes deceſſerit. Sed queritur de qua matre loquitur ꝟ an in matre naturali ⁊ legitima an naturali tantum. Reſpondeo etiā in naturali tātū loquitur: l. ſi. C. qui pe. tu.

f ℂSi mater. við ð huius. ꝭ. intellectu bar. in. l. matris. C. eo. ⁊ dic no. bar. per iſtū tex. in. l. ij. C. de neg. geſt. qð excuſať mater ſi non petijt tutorem filijs egēis.

Equidem. [a] No.tex.ibi ſʒ puto ꝛc̄. Ex quo no.ꝙ lʒ ſtatutū loquatur in ptāte: tamē hʒ locuʒ in capitaneo ſi capitaneus circa idē habuit eādē iuriſditionem quam poteſtas.

Quid ergo. No.tex.ꝫ ſindicos comitatus debentes denunciare [b] maleficia ſub certa pena.qd ſi denunciauit compulſus a iudice an excuſetur a pena. Certe videt̄ debere diſtingui. aut ꝑcraſtinabat ꝛ differebat: ꝛ tūc ſi cōpellitur a iudice non excuſatur: alias ſic vt hic.

Ex.§.ſequenti.

¶ An mater priuetur ſucceſſione cum nō petijt tutorem: tamen ipſa vel alij adminiſtrarūt tutellam ꝛ an ēt priuetur cum nō recuſat vt legitim⁹ admittatur.

Quod ſi pater. ¶ Op.ꝛ videt̄ ꝙ mater non poſſit eē tutrix ſm iſta tpa: vt.l.fi.ꝰ.de tute. So. hoc concedo.ꝛ qd hic dicitur intellige ꝙ hic impetrauit a principe: vt.d.l.fi. Sed quid̄ ſi tutores non petijt: ſed ipſa geſſit vel alij geſſerūt ſed non legitime: qꝛ non fuit factū inuētariū nec eis tutela decreta an excuſetur. Dicit glo.ꝙ non qꝛ tūc excuſatur cuʒ ipſa vel alij legitime geſſerunt ꝛ ita debet ītelligi. ita dicit glo. qd no. Iſte.§. inducit̄ per Di.ꝛ alios ad.q.vtꝝ tutela mr̄is ſit legitima. Et hic videtur tex.ꝙ ſit legitima. Alij dicūt eā anormalā de quo no.in auc̄. matri ꝛ auie C.qn̄ mu.tu.offi.fun.pōt.dixi in.l.ſi quis ſub cōditione.ꝰ.de teſta.tu. ¶ Ultimo īduco iſtū tex. ad.q.dicit.l.ij.ꝰ.q pe.tu.ꝙ mater debet petere tutores filijs nō habentibus tutores legitimos vt.l.matres.C.e.ti.ꝛ ſic mater quaſi ſemper excuſaretur cum raro contingeret ꝙ non ſint legitimi ꝛ ratio erat: qꝛ mater non poterat eē tutrix niſi īpetraret a principe.ꝛ ideo excuſabat̄ ſi erāt legitimi. qꝛ legitimi ſtatim poterant adminiſtrare. Hodie.n.per ius auctēticorū prefertur legitimo.vn̄ legitimus non pōt admiſtrare niſi mater recuſet tutelā.ꝛ iō dico ꝙ mater incidit in iſtam ꝯſtitutioneʒ ſi ipſa nō recuſet tutelā ita ꝙ legitimuſ poſſet adminiſtrare vel ipſa nō adminiſtrat ꝛ ad hoc induco iſtū tex. quia ſicut ipſa mater incidit in cōſtitutionem qn̄ teſtator voluit eam adminiſtrare: qꝛ hoc caſu ſtatim potuit impetrare a principe ita hodie.cū enim vult ius cōe ꝙ ipſa ſtatiʒ adminiſtrare poteſt ꝛ preferat̄ legitimo incidit in ꝯſtitutionem ſi nō adminiſtrat nec recuſat tutelā.ita ꝙ legitimus poſſet adminiſtrare. Non intelligas ꝙ mater teneatur petere tutores qn̄ ſupereſt legitimuſ: ſed debet ipſa adminiſtrare vel ſaltem adminiſtrationem recuſare ita ꝙ legitimo competat ius adminiſtrandi.

Filius. No.ēt ꝙ in penali diſpōne ſtatutum in filio nō hʒ locum in nepote. dicā.ꝰ.de teſ.tu.l.ꝙ ſi nepotes.

Quod ſi curatores. [c] No. text. ibi ꝙ ſi cū pregnās. No.ergo ꝙ mater lʒ ſit grauida nō tn̄ excuſatur ſi nō petat tutorē filijs ſuis vel curatorem ventri qd tene menti perpetuo.

Ex.§.ſequenti.

¶ Si ſit ſtatutus terminis.xxx.dieꝝ pro pmo.x. ꝛ p.ij.x.ꝛ pro.iij.x.ꝛ in primo comparet ꝓcurator ꝛ litigatur ita ꝙ trāſit terminus ꝛ pronūciat̄ procuratorē nō eſſe legitimuʒ an alij duo termini currant.

Non ſolum. Currit ergo tempus matri ad petendum tutores donec agitatur cā an illi quos petijt habeant priuilegium excuſandi ſe vel non. Et hoc facit ad qōneʒ.datus eſt alicui terminus ad comparendum.xxx.dierum.quorum.x.pro primo ꝛ x.pro ſecūdo ꝛ.x.pro tertio. ꝛ peremptorio termino comparet.in primo p procuratoreʒ ſup ꝓcuratorio litigatur ita ꝙ tranſeunt illi.xxx.dies ꝛ finaliter ꝓnunciatur procuratorē nō eſſe legitimum: an cucurrerint illi duo termini. Certe ſic ſi pncipali pōt iputari culpa quare talem dedit ꝓcuratorem vel tali modo dedit: ut hic. quod tene menti.

Quid ſi idignos. ¶ Op.ꝙ hic pretor nō tenet̄ ſequi neceſſario petitum a matre lʒ contrarium no.ꝛ male.ꝰ.de teſt.tu.l.ſiquis ſub conditione.ꝛ ibi dicā. Scdo no.ꝙ ſi mater petijt minus idoneos ꝛ fuerūt dati nō excuſat̄ mater. qui aūt ſint idonei videbitis.ī.proximo.§.

Idoneos. Nota.tex.ꝙ mater debet petere tutores filijs locupletes ſaltem ſi ſint pupilli: ꝛ ita ītelligo locupletes in hac materia.ita no.in.l.paupras.ꝰ.de excuſa.tu. Sed quid ſi nō reperiatur ita locuplex. Rn̄.petat plures qui inter eos omnes ſint ita locupletes ſicut pupillus.ita no.in.d.l.paupertas ſed in fideiuſſore dato a tutore nō requirit̄ ꝙ ſit ita locuplex ſicut ꝛ pupilluſ: vt.l.mulier.C.de iure do.

Quid ſi non compulit. Dicit tex.cum plenum hic reſpondet.

Ex.§.ſequenti.

¶ Qualiter intelligat̄ confeſtim in matre debēte tutorem petere. Et infra quantum temp⁹ debeat mater petere tutorem filio poſt mortē mariti.ꝛ an mater elapſo anno poſſit probare ꝙ non fuit negligens.ꝛ an idem ſit in alijs ꝓximiorib⁹ pupilli ꝙ in matre.

Confeſtim. [f] Supra ī.§.ſi mater.dicitur confeſtim. modo in hoc.§.queritur qūo intelligatur confeſtim. Dicitur hic cōfeſtim.ꝫ.C.de legi.here.l.ſciāt.ꝛ.ī.e.§.fi.vbi dicit in annuʒ. Sol.vno de trib⁹ modis.prīo ꝙ iſta corrigatur per illas. ſed ē falſum qꝛ ille leges dicunt in annū ſm.l.ꝛ ſic referunt ſe ad iſtam. vel dic ꝙ iſtud quod hic dicitur confeſtim.refertur quādo debet dare nomina eorum qui ſunt reiecti ſeu remoti nō quando debet ab initio petere: vt euidenter apparet ex verbis conſtitutionis poſite.ꝰ.in.§.ſi mr̄ nō petierit. Hoc dictum nō plʒ per ea que habuiſtis.ꝰ.in.§.ꝙ ſi tutoreſ.vbi dicitur ꝙ mater debet petere curatorem ventri.ꝛ ſic apparet ꝙ nō habetis terminuʒ vnius anni.ꝛ iō puto ꝙ hec dictio confeſtim referat̄ ad totū.§.quare dic ꝙ ille leges intelligātur ſm iſtum.§.vt quod dicit̄ in annū intelligat̄ .ſ.cōfeſtiʒ: vt potuit niſi ſit īpeditus legitima cā ita ꝙ annū non tranſcēdat.ꝛ ita videbatur tenere Ri.ma.in.d.l.ſi ſciānt. ¶ Quero infra ꝗ tuʒ tp̄s mater debeat hoc facere. Hāc.q.habui hoc anno de facto.ꝛ dixi primo ꝙ ſi pupillus morit̄ infra nouem dies a morte defuncti puto matreʒ excuſandā īdiſtincte per auc̄.ſed nec iura. C.de ſepul.vio.ꝛ in corpore vnde ſumitur: vbi dicitur ꝙ infra noueʒ dies a morte defuncti non poteſt inquietari.ꝛ ideo hoc anno potuit eſſe ꝙ tot cōſanguinei matris deceſſerūt ꝙ habuit excuſationem pluriū menſium per illā auc̄. Item puto ꝙ ſi pupillus decederet infra.xxx.dies.mater eſſet excuſata ſine alia excuſatione: qꝛ breuitas tp̄is

a ¶ Equidem ſtatutū loqn̄ſ in ptāte hēt locū in capitaneo. facit qd no.bar. ī.l.ſi maritus de.q.ꝛ alleſing.glo.ī.l.ꝛ ſuū.alias ē.l.ſtipulatio.§.ſi.ꝰ.d pac. in gl.ī v.ptē qd ſtatutum loquēs ī ptāte ītelligitur loq etiā cum ſuis iudicib⁹ ꝛ hūc tex.alle.ro.in ſuis ſing.

b ¶ Quid ergo denūciare ſindic⁹ dʒ denunciare maleficia: ſi denūciat cōpulſuſ a iudice.an icidat in penā ꝛ de hui⁹ tex. itellectu vid no.p bar.ī.l. nō ſolū.§.morte.in pe.col.ꝰ op.no.nū.

c ¶ Qd ſi pater.ſʒ qd ad de bar.ī.l.ſi.§.pſonis.C de admi.tu.ꝛ qd ſi mater nō petijt tutorē.ſed ipſa adminiſtrauit ſʒ min⁹ legitimo vid bal dū in.l.matres.C.ad tertul.ī.v.q ro nūqd mater.ꝛ ī.l.pcibꝰ in.vi.col.C.de ipu.ꝛ ali.ſubſti. Et qd ſi mater ē ex mēoriaʒ vel eſt ſeptuagenaria vel ſimplex.vide bal.ī.d.l.matres: ꝛ q̄ dixi pꝰ bal.in.d.l.pcibus.

d ¶ Qd ſi curatores. vid bald.in.l.matres. in ver.mō q̄ro.C.e.

e ¶ Quid ſi ñ ꝯpulit ꝛ no.tex.h ī v.plenū officij ꝛc̄.p quē ꝯſuluit bal.ī ꝯſ.icipiēte ī xp̄i nomine ꝓponitur ī facto ꝙ qdaʒ thomaſinus ꝛc̄.ꝙ ſi ille cui iniūgit̄ onus petēdi tutoreʒ nō ꝯpulit tutorē teſtamētariū vel aliū adminiſtratoreʒ ſucceſſione priuat̄ facit. C. q pe.tu.l. matris pietas.ꝛ vid qd no.ꝰ.e.l.ſi mater.v.ꝙ ſi pater ꝛ qd hetur in.l.q alienā.C.de ꝓcu.ꝛ.C.q teſ.tu.l. veterib⁹ cum ibi no.ꝛ inſti.ad tertul.§.quēad.ꝛ hoc ꝓcedit nō tm̄ in matre ſed in auo.ꝛ qcū qꝫ alio aſcendente.l.ſi.§.pſonis.C.de admi.tu.cuʒ ibi not.vide bar.ī.d.§.pſoniſ.q dicit ꝙ hoc nō ꝓdit in tutore teſtamētario idē tʒ bal. in .d.§ pſonis q dicit ꝙ ex h nō ꝓcedit īpietas.ꝛ vide bal.in.l.pcibus.in.v.col.de ipub.

f ¶ Confeſtiʒ q̄ro ifra.ꝛ vide bal.ī.l.pcibus in.viij.col.C.de impub.ꝛ qd refert pau.de ca.in.l.ſʒ ſi deceſſerit. qui ſatiſda.cog.ꝛ not.p eum in.l.cū ſtipulatus ſiʒ mihi a proculo.de v.obl.

a ¶ In excuſatione. Uide ang. in cõſ.li.nec põt morã pũrgare ſꝫ ang.in.l. ſi inſulã. ⁊ ibi imol.in.v.fal.regule de ver.ob.

b ¶ Idez eſſe.idẽ tꝫ bar.in.d.l.ſciant.ſed ꝙ aliud ſit in matre ꝙ̃ in alijs.ex preſſe tꝫ bar.in.l.ij.ſ.qui pe.tu.⁊ vide.ſ.de infami.in.l.qd ergo.§.ſigs ⁊ ibi bar.⁊ in.l.matres.C.e.

i ¶ Uinco matrẽ.Si vinco vincentẽ te:fortius vinco te vide bal.in.l.ſigs filiuz in ſi.C.de inof.teſt.⁊ bar.in.l.i.§.filium.ſ.de cõ ta.in.v. quero ſcdo pone ⁊c.⁊ in.l.ſi defun.C.de ſuis ⁊ legi.⁊ ibi per bal.

k ¶ Diceret ſtatutũ.adde bal.in.l.maximũ.C.de lib.pte.⁊ quod ipſe no.in .l.i.C.de in ius vocã.⁊ Cy.in.l.i.in ſi.C.que ſit lõ.cõſue.⁊ qd not.bar.cũ

c ¶ Tractari. ad iſtũ.§.vide bal.i auc. iſdẽ in.v.q ro nungd pe ne.C.de ſe. nup.

d ¶ Uidendũ no.ꝙ excluſa matre eo:q: nõ petijt tutorẽ non applicaṫ ſiſco: ſed veniunt alij.adde gl. i.l.nepotib⁹ q pe.tuto.⁊ bal.i.l.ij.C. ſi aduer.delic.

e ¶ An eſt ordo .adđ bal. in.l.pcibus i viij.col.C.đ impu.

f ¶ Quero caueṫ.viđ bal. in.l.ſi defunctus .C. de ſuis ⁊ legi.⁊ in.l. qcunqꝫ C.de ſer.fu. in.iiij.col.⁊ i .l.illã. C. de col.⁊ ẽt cõſuluit Imol.⁊ bald.in.l.qđ ꝓo.ſ.de leg. ⁊ vide oino bald.in. d.l. illã.Quid ãt ſi ſtatutũ excludit ſororẽ a ſucceſſione germãi an excludat a ſucceſſione rẽorioris ange. ꝙ ſic in cõſil. cccexliiij. ici piẽ.i dei nomine totum dictũ ſtatutũ ⁊c.alle.no.p bar.hic.

g ¶ Per textũ.Adde qđ in ſimili no. pulchre bal. in.l.ſi qs.C. eo.

h ¶ Preterea viđ bar. in.d.l. ſeruo leg.qđ ibi đi xi.⁊ bart.i.l. .ij.§.ſi.ſ.de col. bo.⁊ qđ no.bal. in.l. ſi qs filiũ.C. de inof.teſt. in.v.cõtra reẽto ſtatuto. ⁊ bar. in.l.i. .§.pe.de bo. poſ.cõ tab. ⁊ bal.in.l.maximũ vitium in.i.col.C.đ libe.pte.⁊ in .l. ſi defunc. .C.de ſuis ⁊ legi.

eam excuſat.rõ q: in hoc fuerũt expenſe que debent fieri a matre:vt.l.i.C.de neg.ge. vnde ante ꝙ̃ cõponat negocia ſua:ut poſſit mittere ad petendos tutores:puto ꝙ habeat dilationem.xxx. dierum:vt.l.ſi.C.de requi.re.ar.auct.qui ſemel. C.quõ ⁊ quãdo iu. Itẽ puto ꝙ ſi pupillus infra qnquaginta dieſ decederet:eſſet excuſata mater nam video ꝙ tutori ad ꝓponendam excuſationem danṫ quinquaginta dies:⁊ ab illo termino inantea eſt tutela piculo ſuo: vt. l.ſcire oportet. .§.i.ſ.de excu.tu. eadez rõne matri ad petendũ tutorem dabunṫ quinquaginta dies:quia etiam maior eſt rõ in petitione ꝙ̃ in excuſatiõe[a] ⁊ a quinquaginta diebus inantea puto matrem nõ excuſari:niſi probet legitimam cãm. ¶ Ultimo not. ꝙ mater nõ poteſt propõere legitimam cauſam poſt annum:⁊ ſic lapſus anni facit preſumptionem iuris: ⁊ de iure ꝙ nõ habuit legitimaz excuſationem:vt hic cõtra quam nõ admittitur ꝓbatio. ¶ Quero quid in alijs qui tenẽt primum locum in ſucceſſione pupilli:an repellantur : ſi nõ petant tutorẽ pupillo. Rñ.idẽ eſſe[b] in alijs q ſuccedũt primo loco pupillo quod eſt in matre : vt .l.ſciant.C.de legi.here.tene menti iſta.

Tractari. [c] In tex.municipalib⁹.'q requiſiti recuſauerunt tutorem dare:vt.l.i.§.magiſtratibus. ſ .de magiſ. conue.

Et ſi forte. Uidetis hic ꝙ mater excluditur a ſucceſſione filij nõ ſolũ de ea que ei defertur a iure cõmuni: ſꝫ etiam de ea que defertur ex uigore illius ſtipulationis que eſt ſtricti iuris. ⁊ ideo puto qđ mater nõ petẽs tutorem filijs repellitur a ſucceſſiõe nõ ſolum ea que defertur a iure cõi:ſed etiaꝫ ea que defertur ex forma ſtatuti:qđ tene menti.

Ex.§.ſequenti.

¶ Statutũ excludens matrem a ſucceſſiõe filiorum extantibus agnatis vſqꝫ ad tertiũ gradum an excludat auuꝫ maternum.

Uidendum. [d] Hic eſt valde no. §. habuiſtis.ſ.in verbis conſtitutiõis poſitis in.§.ſi mater ꝙ mater que nõ petit tutorem filio nõ habet ius vendicandorum bonorum. Modo queritur qualiter intelligatur ꝙ nõ habet ius vendicandorum bonorum.ad quod rñdet hic iuriſcõſultus. ¶ Querit glo.matre excluſa veniũt alij:ſed an eſt ordo[e] in petendis tutorib⁹:vt prius mater:deinde demum ea excluſa:alij poſſunt petere tutorem non ante. Dicit glo.⁊ bene ꝙ non. Idem not.C. de legi.here.l.ſciãt. Quero caueṫ[f] ſtatuto ciuitatis florẽtie ꝙ mater nõ ſuccedat filijs extãtib⁹ agnatis vſqꝫ ad tertium graduꝫ.quero qd de auo materno:ſi reſpicis verba ſtatuti ſoluꝫ excludit matrem.de admittendis autez agnatis nihil diſponunt:ſed matre excluſa veniunt ſequentes i gradu qui tenẽt primuꝫ gradum ſucceſſionis:vt hic ſed auus veniret ſi mater nõ eſſet ergo ⁊c. Item pro hoc:q: mater ſub noĩe proprio nõ ſub noĩe cognati excludiṫ. Ergo nõ excluduṅt alij agnati:ut.l.tutelas. ſ.de capi.di. In cõtrarium ꝙ excludatur auus maternus videtur ratio ſtatuti q̃ videṫ velle ꝙ hereditates remaneãt apud agnatos. Preterea ſi excluditur proximior in gradu ſequens videṫ excludi:vt.l.i.§.fratre.⁊ quod ibi no.ſ.ſi quis.ali.teſ.ꝓhi. Quid dicemus. Ricar. ma.diſputauit vnam.q.in ſimilibus terminis ⁊ determinauit agnatos preferẽdos omnibus cognatis per talez rationẽ.dicit hic.mater excluditur quantũ tamen ad excludendũ alios videtur eſſe heres:vt.l.mulieri ⁊ ticio.ſ.de cõdi.⁊ demõ. ⁊.l.cũ quaſi.§.ſed ⁊ ſi quis.ſ.de fideicõ. Mihi videtur ꝙ iſta ratio nõ ſit bona. Primo p tex.[g] .ſ.e.l.ſꝫ ⁊ ſint ſui.⁊.ſ.de bo.li.l.ſi ex modica.§. ſi filius. Ubi nuduꝫ nomẽ heredis nõ ſufficit ad alios excludendos:tamen determiatio ſua videtur mihi vera ⁊ pro euidentia ſcias ꝙ iſta verba ꝙ mater nõ ſuccedat extãtibus agnatis habent nõ ſolum virtutem excluſiuaꝫ matris:vt hic. ſed etiã habent virtutẽ inductiuam:vt agnati ſuccedant.nã illi ablatiui abſoluti extantibus agnatiṡ inducũt diſpoſitionem quãdo proferuṅt ab eo qui põt diſponere circa illud : vt.l.fideicõmiſſa. §.cũ eſſet.ſ.de le.iij.⁊.l.in ratione.§.tam ⁊ ſi.ſ. ad.l.fal. Preterea[h] quãdo vna diſpoſitio ſit alicuius contẽplatione : lꝫ expreſſe verba ad illum nõ dirriganṫ:tamen ei competit actio:vt.l.ſeruo legato.§.ſi teſtamentũ.ſ.de leg.i.⁊.l.fideicõ. §. iterdum.ſ.de lega.iijˢ. Unde cum iſta diſpoſitio ſit facta fauore agnatorum eis ex hac diſpoſitiõe competit actio:vt legib⁹.ſ.allegatis. Preterea quando aliquis remoueṫ a lucro contẽplatione alterius illi dꝫ applicari cuius cõtemplatione remouetur:vt apparet in tutore qui priuatur legato:ſi nõ gerit tutelam:vt.l.ſi poſt legatũ.§.amittere.ſ.de his qui.vt indig.⁊.C.de le.l. pe.⁊ pro hoc optime eſt tex.ſ.de col.bo.l.cum duo emancipati.§.ſi duo emancipati ⁊ ibi dixi. Ex his cõcludo ꝙ ſtatutum videtur diſpõere ꝙ mater nõ ſuccedat:ſꝫ agnati. Ex hoc ſequiṫ ꝙ agnati ſuccedunt excluſa matre ⁊ oibus cognatis ad hanc .l.que dicit ꝙ matre excluſa admittuntur alij ſequentes in gradu:quia hic eſt facta excluſio nullius contemplatione:⁊ per iſtam conſtitutioneꝫ nullus alius nominatim vocaṫ matre excluſa : ſꝫ in.q.noſtra ſecus. Non ob.ſi dicis ꝙ ſi per ſtatutum mater nominatim excluditur. ergo nõ alij: vt.l.tutela.ſ.de capi.di.quia fateor ꝙ ex illo capite quo mater excluditur alij non excluduntur ſed ex eo ꝙ agnati vocantur alij excluduntur:q: cum aliquos voco:alios videor excludere : vt.l. cum pretor.ſ.de iudi.⁊ expreſſius in .l. ſicut certi.C.de teſta.mili. Et ſi auus maternus diceret: ego vinco agnatos:agnati vincunt matrem: ergo ego vinco matrẽ[i] nõ eſt bona argumentatio: quia ꝙ dicit auus ego excludo agnatos verũ eſt de iure cõmuni:vt in auc.defuncto.C.e. ſꝫ agnati excludunt matrem ⁊ omnes cognatos ex forma ſtatuti.ideo concludo ꝙ ſiue mater ſit mortua ſiue viuat ꝙ agnati admittantur excluſa matre ⁊ omnibus ſequentibus in gradu. ⁊ ideꝫ puto in oibus ſilib⁹.q.deſcendentib⁹ ex ſtatuto:vt puta:ſi diceret ſtatutum[k] extantibus maſculis ſilia femina non ſuccedat:quid de nepote ex ſilia Certe idem quod in ſilia per ea que.ſ.dixi. tene iſta menti.⁊ ſic de facto conſului in ciuitate[l] florentie.

P Atrem. Op.ille qui habet prẽꝫ adoptiuum eſt in ei⁹ poteſtate:ergo non habet heredem matrẽ vel alium:vt.l.ij.ĩ.de caſtren.pe.So.intellige ꝙ

his que ibi dixi in auc. p⁹ fratreſ.C. de ſuis ⁊ le. ⁊ hec vlti.q. bar.poſſet đcidi p alia q̃ no. ipſe bar. ⁊ q̃ ibi ſcripſi.in.l.liberorũ de ꝟ. ſi.⁊ bal.i.l.ſcim⁹ C. de inoffi. te.ang. in.l. de qbus ad ſi. de legi. ⁊ io.an.in ti.đ teſ.§.i.⁊ i ti. de ſuc.ab in teſt.in rub.⁊ pe.đ anc.i.c. cãonũ ſtatuta circa mediũ de cõſti.⁊ in .d.l. liberoꝝ in.vij.col.

l ¶ Conſului in ciuitate.⁊ ad materiã q̃ riṫ qd ſi ſtatutũ dicit ꝙ agnati ſilias defuncti excludãt a ſucceſſione nunqd ſilij ſororis excludẽt ſiliã.⁊ dicendũ eſt ꝙ nõ: quia nõ ſunt agnati: q: lꝫ hẽant iura ciuilia fauorabilia agnatorũ.tñ nõ habẽt iura ẽxordinaria maxie odioſa ſtatutoꝝ:q: ſtatuta debẽt itelligi ꝓprie ſꝫ diffinitionẽ vocabuli nõ iproprie. ſed ſili⁹ ſororis ſm diffinitionẽ vocabuli agnationis ſi ẽ agnatuſ:ſꝫ p iſtrumentũ reductus ad paritatẽ agnatoruꝫ:⁊ nulluꝫ ſimile eſt idẽ ergo ⁊c.C.đ leg.here.l.lege vide bal. i.l. mẽinim⁹ .e.ti. ſi voco enim hos agnatos re et noie nec re tñ.,ſꝫ ſimileſ de quo ſtatutũ nõ loquiṫ ꝙ ar.đ ſimili ad ſimilia ſi ꝓcedit maxime qñ iduceꝫ excluſione cõ ius naturale,.⁊ ita fuit determinatum hoſt. diſputãdo p

Nico.ꝺ ma. ꝭm bal.i.c.i. gn agna. vel filij. Et i hac materia adꝺ q̄ no.bal.i.l. liberoꝝ ꝺ v. ſig.i.vij.col. ꝛ ſeque. qui āt dicanꝭ cō ſanguinei a. gnati . vide bar.in.l.cuꝫ quidā.§.qꝺ tn̄.ō.de acq. here.ꝛ adde qꝺ dixit bal. in.c.i.p illuꝫ tex.q.mod. ſeu.ad fi.pti. ꝙ iſtud ſtatu tū ꝙ femina nō ſuccedat extātibus pa rētibꝰ maſcu lis vſqꝫ ad .iiij.gradum intelligiꝭ in agnatiſ.ꝛ an nepos dicaꝭ agnatꝰ auo. vide i.l.q ſe patris in gl. .ij.C.vn̄ libe ri.ꝛ in.l.quē filiꝰ.ō.de ad opti. facit.l. filiꝰ.ō.de ſu. is ꝛ legiti.

f Ilij ma ter.pōt adire. ꝫriuꝫ tꝫ idē bar.in .l.ſi qs ſuus .ō.de iu.dli. ꝛ no.plene p bar.in.d.l.q ſe patris.

b ¶ Nō repu diat.ꝛ faciūt que no.bal.i .l.ea q̄ in.iij. col.C.quo ꝛ qn̄ iu.qn̄ qs dicit nolo ve nire.

c ¶ Videꝭ re pudiare bal. ꝫ in dicta.l. fi.§.cū igiꝭ. de iur.deli.

d g I filius. q̄ro.no. de ſtatuto di ctāte ꝙ filia nō ſuccedat extātibꝰ ma. ſculis. adde qꝺ bal.i.c.i. §.i.in ti.eꝑꝫ vel abbatem dixit no.vbi dio vide per bal.in.l.ſi qs poſthūos.§. fi.de li.ꝛ po. ꝛ plene p eū deꝫ in.l.ſi qs filiū.C.de in offi.teſtam̄. Et ad p̄dicta marie i.d.c. .i.§.i.adde bal.in auc.ſꝫ et ſi qs.i.vi. col.C.de ſe. nup.ꝛ i.l.in qbus.in.ij. col.e.ti.late p ag.ꝛ imol.

pater adoptiuus eum emancipauit: vt dicitur in .l.ij.§.obijcitur.ō.e.

m **Atris.** Not.tex.ibi: ſi diuerſis ꝛc.ꝛ ſic ꝛ ruſtici reſpondent contra hanc.l.

e **Nouiſſimum.**

Si ex filio. Hic eſt difficiliſ caſus ꝛ facit ad ea que plene dixi in.l.i.§.pe.ō.de ꝫtab.

Ex.l.ſequenti.

¶ An ex eo ꝙ dico credo ꝙ volo repudiare hꝭditatē: dicatur facta repudiatio.

f **Ilij mater.** Hic eſt notabilis ꝛ ſing.caſus dicit text.verba: que verba poſita ſunt. .ō.e.l.§.ſi nemo dicit tex.admittēda eſt non pꝰ ꝛ hoc pbat rō que ſeqtur. Videꝭ ergo ꝙ filius q dixit ſe nolle adire poſtea penitētia pacta p̄t adireᵃ. Cōtra.C.de repu. here.l. ſicut vbi q dixit ſe nolle adire poſtea nō p̄t adire. Dicit gl.aliō ē repudiare: ꝛ tūc non pōt admitti ex penitētia. aliud ſi dixit nolo adire: ꝛ tūc magis differre videꝭ q̄ repudiare: vt no.in.l.ij.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ facit quod no.C.vnde li.l.q ſe patris. Hec opi. videꝭ cōtra tex.q: ſic dicēdo nolo adire nō repudiatᵇ ergo ſequēs in gradu nō poſſit adire: q: pꝛimus nō eſſet excluſus: ſed hic innuitur ꝙ ſequenſ poſſit adire.ut hic expreſſius.ō.e.l.i.§. ſi nemo. ꝛ ſic videꝭ repudiare.quare dic ſpāle in hereditate materna: vt hic ſicut in hereditate paterna: vt.l.fi.C.de repu.her.Sed ꝫ predicta facit.l.ij. .C.de iur.ꝛ fac.igno. ſed dic ut ibi not.in glo.in alia ſo. Hoc premiſſo qd ſiquis dicat ego credo ꝙ volo repudiare hereditatē: an ex hoc videaꝭ repudiare hereditatem. Videte vos debetis dicere ſic.qn̄qꝫ quis expreſſe dicit ego repudio: ꝛ tunc videtur repudiare ſine dubio. Iteꝫ ſi dicat nolo eſſe heres: vt hic.ꝛ.ō.e.l.j.§.heres.ꝛ.ō.de ſuc.edi.l.i.§.qui ſemel. Quandoqꝫ loqtur dubitatiue nō credo mihi expedire: vel credo hereditatē eſſe periculoſaꝫ: ꝛ tūc aut dicit iſta ꝟba poſt petitū tempus ad deliberāduꝫ.ꝛ videꝭ repudiare: vt.l.ſed ſi alio.§.i.ad tre.aut ante petitum tēpus ad deliberandum: ꝛ tūc concurſum triū mēſium ſequentiuꝫ videtur repudiareᶜ: vt.C.de iure deli.l.ſcimus ſimili modo circa p̄n.l.cum glo. nota. Quādoqꝫ nihil dicit: ꝛ tunc ſiquidem nō eſt datum tēpus ad deliberandū: ꝛ poteſt adire ppetuo: vt.l.lꝫ.C.de iu.deli. Sed ſi decederet infra annum tantū tranſmittit ius deliberandi: vt .l.cum antiquioribꝰ.Si vero eſt ſtatutū tempus ad deliberandū: tunc ſi ad petitioneꝫ filij dic: ut .l.ſcimus circa fi.C.de inof.teſ.Si ꝟo ad petitionem creditorum: tūc poſt tempus vꝭ adire: vt.l. ſcimus.§.pe.de iur.delib.Si vero ad petitioneꝫ ſubſtituti: tūc vꝭ repudiare: ut.l.q̄diu.ꝛ ibi not. .ō.de acqui.here.

g **I filius.**

Ex.§.ſequenti.

¶ Stante ſtatuto ꝙ femina dotata nō ſuccedat quouſqꝫ ſupuixerit maſculꝰ: an illo mortuo filia poſſit ſuccedere patri: ibi. Quero. Et an ſi filia decedat āteq̄ fr̄ f̄re mortuo filij poſſint ſuccedere: ibi. Quero quid. Et indeciſum vide: an filia taliter excluſa poſſit petere cautionē a fratre de nō delapidando bona: ibi. Quero dos. Et an filia que ex forma ſtatuti nō ſuccedit: ſi ſit preterita rumpat teſtamentum.

Quando impendenti.

Querit glo.vtrum mater interim ſit heres.dicit glo.ꝙ nō: q: tex.dicit in ſuſpenſo.ꝛ bene idē no. in.l.illud.ō.ſi pars here.pe. ¶ Queroᵈ caueꝭ ſtatuto huius ciuitatiſ ꝙ filia femina dotata nō ſuccedit quouſqꝫ ſupuixerit aliquis maſculus.contingit ꝙ tpe mortis p̄ris ſupererat aliqs maſculus qui poſtea eſt mortuus ſine liberis p̄ris hereditate adita.queritur vtrum filia poſſit aliqd petere de hereditate p̄rna. Dubiū facit: q: i ſucceſſione ab inteſtato ille admittiꝭ q eſt pꝛimior tpe mortis vel tpe quo teſtm̄ deſtituiꝭ ſi teſtm̄ fuit factū: ut iſt.de hꝭ.q̄ ab īte.§.ita demū.ꝛ.ō.ti.i.l.ij. .§.pri.ꝛ.ō.de ꝯdi inſti.l.fi.ꝛ quod ibi not.ſꝫ iſta filia nō erat proximior neqꝫ apta ad ſuccedēduꝫ tpe mortis ꝛc. Preterea poſtq̄ hereditas p̄ris fuit adita per filium cepit eē hereditas filij ꝛ cepit eſſe iuncta bonis filij: vt.l.ſed ꝛ ſi plures.§.filio.ō.de vul.ꝛ pupil.ꝛ ſic de p̄ris hereditate nō eſt amplius tractandū. In contrarium facit: q: ſtatutū videtur qꝺ priuet iſtā filiam ad tempus quouſqꝫ filius ſupuixerit ꝛ ceſſante īpedimento videꝭ irreuocabiliter admitti: vt hoc.§.quid dicemus. Pro declaratione debetis ſcire ꝙ p iſta verba quouſqꝫ maſculus ſupuixerit femina non ſuccedit maſculus ad ſucceſſionē videtur vocari quouſqꝫ ſupuixerit: vt dixi in ſimili.ō.e.l.ij.§.fi. Eſt ergo videndū de ſignificatione iſtorum verborum quouſqꝫ ſuperuixerit. nam certum eſt ꝙ ſtatutū pōt fieriᵉ vt quis ſit heres in vita alicui defuncto ꝛ poſtea deſinit eſſe ꝛ alius ſit poſtea heres directo: vt.l.miles.in prin.ō.de teſt.mili. Et ideo ſi iſta verba importarent ꝙ maſculus ſit heres in vita poſtea non: tunc in parte filie pꝰ mortem nō eſſet heres: ſed filia. Sed iſta ꝟba quouſqꝫ ꝛc.hoc non importantᶠ. ſ.ꝙ filius in vita ſit heres.ꝛ poſt tēpus.ſ.poſt morteꝫ filij filia ſit heres: tūc filia nō ſuccederet etiam mortuo maſculo.ꝛ ꝙ iſtam ſignificationeꝫ nō habeant ꝙ poſt tempus poſſet eſſe heres: videtur caſus in.l. imperatores.de ma.teſta.ꝛ.ō.de excu.tu.l.pe.ꝛ.ō. de ſuſpe.tuto.l.iij.§.ꝙ ſi quis.pro hoc videꝭ expreſſuꝫ per Inno.extra de eta.ꝛ qua.c.cuꝫ bone ꝛ ibi ponit expreſſe de dictiōe quouſqꝫ. In contrariuꝫ videꝭ ꝛ iſta eſt veritas ꝙ iſta verba ſignificent ꝙ filio nō ſuperſtite filia poſſet admitti q̄ſi in illa parte: ille nō habeat heredeꝫ ibi donec ſuperuiuit filiꝰ.hoc probatur.ō.de ven.i poſ.mit. .l.i.§.fi.ꝛ.l.ſiue.§.tādiu.de condi.fur.ꝛ.l.in delictis.§.ſi detracta.ō.de noxa.ꝛ.l.i.ō.de cur.fu. ꝛ hoc in his dictionibꝰ tādiu quouſqꝫᵍ: ꝛ ſimilibus a legē platis. Idem ſi preferanꝭ a contrahētibus vel a teſtatore.probaꝭ in.l.pater ſeuerinaꝫ in fi.ſ.de condi.ꝛ demon.ꝛ.l.i.C.de le.ꝛ.l.gaio. §.īperator.de ali.ꝛ ci.le.ꝛ.ō.de vſu.l.iij.ꝛ.l.ambiguitatem.ij.reſponſo.C.de vſufru. Ex quibuſ concludo ꝙ filijs deſinentibus extare filia poſſꝫ ſuccedere patri.nō ob.l.īperator.de manu.teſt. q: ibi hoc contingit: q: teſtator poteſtatem dare nō poteſt ad tp̄s: vt.l.libertus.eo.tit.iō illa ꝟba nō operanꝭ extinctionem libertatis: q: teſtator hoc expreſſe nō poſſet. Idem dicerem in hereditate que nō pōt adiri ad tēpus: ut.l.hereditas. .ō.de here.inſti. ſed hic fit a lege quod pōt ſicut a milite: vt.l.miles ita in p̄n.ō.de teſt.mili.nō ob. .l.pe.ō.de excu.tu.ꝛ.l.iij.§.ſi qs tutor: q: iſta dictio quo ad ꝛ donec apponiꝭ actui habēti limitationē circa tēpus: utputa tutela que libertate finitur.vnde cum ego dico quoad reipublice cauſa nō alias intelligitur.ſ.infra.xiiij.annos.vn̄ pp

in.l.ei q de here.inſti.et ang.i.§.ſi qs aūt in auc.ꝺ here.ꝛ ſal.in .l.ij.C.de li. prete.p bar. ꝛ bal.i.l.gallus.§.ꝛ qd ſi tn̄.ꝛ ibi āg. in vlti.char. de li.ꝛ po.ꝛ bald.in.l.vn̄ vxor.C.qn̄ di.le.ce.ꝯſuluit bal.i cōſilio ſuo icip. ſtatutū.ꝛ cōſuluit bar.in ꝯſilio ſuo icipiē.pponiꝭ ꝙ pater.ꝛc.

e ¶ Pōt fieri.no.ꝙ ſtatutū pōt facere ꝙ quis ſit hereſ alicꝰ in vita ꝛ poſtea deſinat eē heres ꝛ aliꝰ ſit hereſ directo adde bal.i.l. cēneuꝫ i vlt. col.C.de here.inſti.

f ¶ Nō iportāt.hanc.q: late examiat bald.in.l.ij. C.de li.p̄te.

g ¶ Quouſqꝫ de dictione quſqꝫ p bar. in.l.i.de condi.ꝛ demō.

a ℂ Quero quid. Et de hac. q. ⁊ ſimilibus vide bal. in. l. ij. C. de libe. prete. multa ↄ barto. hic referen. ⁊ ↄ bar. hic tenere videt̃ ang. ⁊ imol. in. l. ei q de heredi. inſti. vide no. per bal. in. l. ſi quis filiū. C. de inof. teſt. ⁊ facit qđ no. bar. in. l. i. in ſi. C. de his qui ante aper. tab.

b ℂ Cogitabis. Bald. in. d. l. ſi qs filiū. tꝫ ꝙ ſic. ⁊ Jmol. in. d. l. ei qui. ⁊ bal. i. l. extraneū. ad fin. C. de here. inſti. et vide qđ hēs in. l. iter oēs. ff. q ſatiſda. cog.

c ℂ Breuiter dico. p bal. i. l. ij. C. de li. p̄te. p bar. in ↄſi. icip. qdā ⁊c. ⁊ i ↄſi. incip. pat hns filiū ⁊ filiā ſꝫ bal. i. l. emāci pati. i. iiij. co lū. C. de col. tꝫ ↄ bar. ſed bal. ⁊ imo. in. l. ſi qs po. ſthūoſ. §. ſi ſi li⁹ i p̄n. de li. ⁊ po. tꝫ cum bar. ⁊ imol. i. l. ei q đ her. iſti. p pau. đ ca. i. d. l. ſi qs poſthūos p bar. i ↄſi. ici. d. ia. quōdā ⁊ i ↄſi. icip. i noie dñi. p. ponit̃ ꝙ pa ter filiā dota tam ⁊c.

d ℂ Ad. q. vi de bal. in. l. ſi qs filiū. C. đ inof. te. i. l. ſi qs poſthūos §. i. đ li. ⁊ po. ⁊ i. l. ij. C. de li. p̄te. ſꝫ qd de hac. q. di cit ſtatutū ꝙ ſtātib⁹ agna tis vſꝫ ad q̄r tuꝫ gradū: fi lia femina ſi ſuccedat: an ſi ſit factum teſtm̄. ⁊ filia ſit p̄terita ip ſa poſſit rū pere teſtm̄ cū ſtatutū loq̃t ab inteſtato.

vide ang. ⁊ ibi p imo. in. l. gall⁹. §. ⁊ qd ſi tn̄. de li. ⁊ po. ⁊ dic̃ Pe. de anc. ſe alias ↄſuluiſſe ꝙ ſi ſtatutū excludit filias a ſucceſſiōe patris extātib⁹ ma ſculis ꝙ ſi pater iſtituit filios: nō veniāt filie q̄ꝛtuꝫ in ſucceſſiōe diuerſa eſt cōditio ⁊ natura per ſtatutū: vt ſic verba teſtatoris itelligant̃ ſm menteꝫ ſtatuti. ſec⁹ ſi extneus iſtituit filios petri: q: venient ēt filie petri. l. q filiab⁹ de le. i. l. filij appel. ⁊. l. iu ſta. de v̄. ſig. facit. l. luciuſ. §. q̄ſituꝫ. de le. i. dubium tn̄ eſt ſꝫ euꝫ: q: ſtatutū lo q̃tur i ſucceſ ſionib⁹ ab in teſtato nō āt diſponit de ſucceſſionib⁹ ex teſtō de q̃ loq̃tur ergo ⁊c. l. qcqd a ſtrigende de v̄. ob. ita dic̃ i. l. tres frēs de pac. qđ ēt bñ no. ad ma teriā. l. i. j. de v̄. ſi. ⁊ illud p̄ muꝫ dēꝫ ſuū colligit ipſe ex v̄bis bal. in. d. l. tres frēs. ego nō repi ↄſilium iſtō pe. đ an. i ſuis ↄſil. tn̄ p̄ illo dēo bñ facit q đ no. bar. i. l. here. des mei. §. cū ita. ad tre. ⁊ i. l. vt iure iu. §. ſi liberi ff. de op. lib. ⁊ q̄rit bal. ⁊ Jmol. i. l. fi lio p̄terito. đ iniuſto rup. ⁊ irri. teſtō. in xij. char. i ſi. qd ſi filia re nūciauit ſuc ceſſiōi pater ne cū iuram̄ to ⁊ poſtea p̄ terita eſt an poſſit teſtm̄ i pugnare. ad de bal. i. l. ſi emācipati. i. iiij. col. C. đ colla.

tempus ſubin[t]ellectum faciunt magis diem ſeu quandam ſuſpenſionem ꝙ conditionem ſuſpē ſiuam: ut. l. ſcimus. §. donec. C. de iur. deli. Jtem non ob. dictum Jnno. in. c. cum bone: q: ibi loq̃ tur quando iſta verba proferuntur per iudicem tunc enim iudex debet eſſe certus de illo futuro euentu: alias enim diſpoſitio videtur diſſoluta: vt ibi patet per eum. Simile in. l. i. ff. de cur. fur. vbi dicitur ꝙ prodigus ⁊ furioſus tādiu durant in cura quādiu ad mores ſuos fuerint reuerſi. quod intelligit Jaco. de are. ſi hoc fuerit manife ſte per iudicem declaratum. Sed ſi ponerem⁹ ꝙ ſtatutum diceret ſimpliciter. filia femina nō ſuc cedat extantibus maſculis. ſi maſculi eſſent tem pore mortis ⁊ eſſet per eos hereditas adita: tūc nō eſt amplius de hereditate patris tractanduꝫ ſed de hereditate filij. ⁊ procederent argumen ta. ff. in prin. facta retēto ſtatuto quod dicit quo uſqꝫ ⁊c. ℂ Quero quid[a] ſi filia decedat antequaꝫ frater: an poterint heredes eius filie adire here ditatem fratre mortuo. Reſpondeo ſiquidē vo lūt adire ex perſona matris: nō poſſunt: quia cū hereditas matri non eſſet delata nō potuit trāſ mittere nec ius deliberandi: vt. l. cum antiquio ribus. C. de iure deliber. Si vero voluit adire ex perſona eorum poſſent nati tempore aui: vt. l. ij. §. ſi quis proximior. ff. vnde cogna. ℂ Quero vos habuiſtis ꝙ filio decedente filia femina ad mittitur. quero vtrum filia poſſit petere cautio nem a filio de nō diſſipando nec dilapidādo bo na ⁊ hereditate retinenda: ſi caſus obuenerit ꝙ decedat ſine liberis cogitabis[b]. Quero quid ſi iſta filia femina dotata ſit a patre in teſtamento preterita: an teſtamentum rumpit cum vetante ſtatuto: nō poſſet ſuccedere. Breuiter dico[c] ille filius poteſt rumpere teſtamentum qui non poſ ſet ab inteſtato ſuccedere: ut. l. i. §. penulti. ff. de contra tabu. ſed iſta filia viuente maſculo nō ſuc cedit ergo ⁊c. ſicut dicim⁹ de poſthuma que nō rumpit ſtatim: ⁊ ſic poſſet ſuſtineri. glo. in. l. anti qua. ff. ſi pars here. pe. ſi ergo filia precedat fra tri teſtamentum erit validum. ar. l. ſi poſthumuſ ⁊. l. ſi poſthuma. ⁊ quod ibi no. ff. de libe. ⁊ poſt. ⁊ quod dixi in. l. i. §. totiens. ff. de vē. in poſ. mit.

ſed ſi filius precederet teſtamentum rumperet̃: interim autem eſt in pendenti. ſic in poſthumo preterito. Sed contra predicta videtur ꝙ inte rim non ſit in pendenti immo filius inſtitutus i terim ſit heres ex teſtamēto eo mortuo: teſtamē tum irritetur: vt. l. miles. in princi. ff. de teſta. mi li. Reſpon. predicta vera ſunt quando ſtatutum nō diſpōit aliquid circa teſtamentum: ſed ſaltim circa perſonam filie ꝙ non ſuccedat extantibus maſculis. tunc enim: q: poſſibile eſt ꝙ aliquo ca ſu filia reperiet ſe preteritaꝫ ⁊ ſe poſſe ſuccedere. ideo interim teſtamentum eſt in pendenti ſicut dictum eſt de poſthuma ⁊ de filio capto ab ho ſtibus: vt. l. penulti. de libe. ⁊ poſthu. ſed ſi ſtatu tum diſponeret circa teſtamentum: vt ſi diceret ꝙ filia nupta non poſſet rumpere teſtamentum quouſque ſuperuixerit maſculus: tunc teſtamen tum interim valeret: ⁊ maſculo decedente rum peretur: vt. l. miles ita de teſta. mili. Et predicta inueſtigatio eſt neceſſaria ad queſtionem[d] quaꝫ habui de facto in hac ciuitate pater filium inſti tuit filiam nuptam dotatā preterijt ⁊ adiecit: ſi non valet vel valebit̃ iure teſtamenti: valeat iure codicillorum. Contingit ꝙ filius decedit ſuper ſtite filia que dicit teſtamentum nullum: ⁊ cōſtat predictum teſtamentum nulluꝫ eſſe: ſed dubita tur de fideicommiſſo quo videtur grauata iſta fi lia per illa verba ſi non valet ⁊c. Et certe ſiquidē teſtamentum retro nullum eſſet hodie declara tum: tunc dies fideicōmiſſi ceſſit in vita filij inſti tuti: ⁊ ita filia tenetur heredibus eius reſtituere. Sed ſi teſtamētū omnio filio viuo valuit ⁊ poſt morteꝫ eius annullatur: conſtat ꝙ illa conditio ſi non valet ⁊c. habuit effectum poſt mortē eius ⁊ ſic eo viuo non ceſſit dies fideicōmiſſi. ergo ei⁹ heredibus non debetur. ſed remanet apud filiā grauatam: vt. l. i. §. ne autem. C. de cadu. tol. ⁊. l. ſi in perſonam. C. de fideicō.

ℂ Explicit lectura eximij doctoris domini Bar toli de ſaxoferrato ſuper ſecūda parte Jnfortia ti vna cum addi. do. Alexandri de imola.